

REPORTER USEM

www.usem.md

nr. 8-9 (19-20),

Ziarul Universității de Studii Europene din Moldova, noiembrie-decembrie 2015

La mulți ani, USEM!

Semănatul de Anul Nou

Să ningă,
Să plouă,
Să picure rouă,
Și grâu să-ncolțească,
Bogat să rodească!
S-aducă nădejde
Trecând de primejdii.
Copiii să crească,
Mulți ani să-nflorească.

Ca merii,
Ca perii,
În mijlocul verii
Și-n timpul primăverii.
Tare ca piatra,
Iute ca săgeata,
Tare ca fierul,
Iute ca otelul.
La anul la și mulți ani!

La ultimele ore din anul care trece: Facultatea de Științe Politice și Relații Internaționale, cugetând asupra problemelor profesionale ale cursului, dar cu dispoziție de revelion.

Mesaj de felicitare al
Rectorului USEM, dr.
conf., prof. universitar
Iurie Sedlețchi.

Dragi profesori, colaboratori și studenți!

Cu ocazia frumoaselor sărbători de iarnă vă adresăm calde salutări și urări de bine și sănătate. Anul care trece, 2015, a fost un fericit prilej de a vă realiza aspirațiile dumneavoastră într-o prosperitate a familiei, dar și într-o rezolvare a problemelor ce țin de modernizarea învățământului universitar.

Anul vechi rămâne în istoria universității noastre ca unul de căutări și realizări ale noilor strategii care să ne pună în rândurile celor mai prestigioase universități din republică.

Rectoratul USEM apreciază înalt eforturile universitarilor, atât ale profesorilor, cât și cele ale studenților, pentru a atinge obiectivele strategice ale învățământului universitar.

Noi prețuim la justa valoare activitatea dumneavoastră pentru sporirea calității învățământului în concordanță cu standardele europene și internaționale, pentru asigurarea compatibilității studiilor în cadrul învățământului superior european. S-au încheiat eforturile noastre pentru organizarea definitivă a învățământului pe cele trei cicluri, în special organizarea ciclului al treilea - Școala doctorală. Aceasta nu înseamnă că toate problemele ce țin de promovarea învățământului sunt rezolvate.

Nu pe toate le-am rezolvat în anul care trece. Au rămas, evident, probleme nerezolvate. Anul Nou trebuie să ia cu siguranță ștafeta de la cel vechi și să continue cu hotărâ-

re acțiunile la explorarea

ogorului științei de carte. În sania cu zurgălăi a Anului Nou trebuie să urce corpul nostru științifico-didactic, cu tot cu studenții săi, și să meargă spre scopul de bază al întregii noastre activități: promovarea învățământului de calitate, care se va sprijini pe cele 4 imperative foarte cunoscute în învățământul superior european: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să trăiești în comunitate, a învăța să fii.

Îi îndemn pe toți universitarii, și profesori, și studenți, ca, împreună, să facem din anul 2016 un an al calității învățământului la USEM. Pentru aceasta va trebui să organizăm, conform rigorilor actuale, evaluarea facultăților. Cerințele de bază în procesul de evaluare a învățământului vor fi cele ale calității cunoștințelor și competențelor generale și profesionale ale absolvenților, calitatea pregătirii profesionale a cadrelor didactice, calitatea cercetărilor științifice etc. Toate aspectele ce țin de evaluarea calității vor fi discutate la ședințele catedrelor, ale consiliilor facultății, ale senatului. Credem că vom găsi soluțiile optime pentru a rezolva toate problemele noastre, iar 2016, sper să-l facem un an al noilor succese.

Dragi colegi și studenți, vă doresc multă sănătate, voie bună, noi realizări și succese în Anul Nou și la mulți ani!

Prin ancheta ce urmeaza redacția Reporter USEM a solicitat opinia unor dintre cei mai buni studenți privind câteva probleme cotidiene.

1. Cum v-ați ales specialitatea?
2. Cum reușiți să însușiți materia cu cele mai înalte calificative din partea profesorilor?
3. Ce opinie aveți privind frecvența obligatorie la ore?
4. Ce schimbări ați dori în vederea organizării și desfășurării procesului de studii la facultate?
5. Ajuns în postura de specialist licențiat, angajat în serviciu, care ar fi primii dumneavoastră pași?

Sandu Bostan, Psihologie, Anul 2:

1. Iei și o alegi! Simplu. Psihologia te ajută să înțelegi oamenii, dar mai ales pe tine însuși. Iar dacă vrei să te dezvolti, vrei să devii mai bun, să înțeleg oamenii și să-i poți ajuta, atunci psihologia e pentru tine.

2. Atunci când alegi specialitatea care îți place cu adevărat, totul vine de la sine. Dorința de a afla mai multe, curiozitatea rebelă care te împinge dincolo de limite și ambiția de a deveni mai bun în această specialitate, pur și simplu, nu permiți să fii altfel. Iar profesorii devin acele persoane alături de care crești înzecit ca specialist.

3. Pentru a deveni un specialist bun în orice domeniu, e nevoie de aproximativ 10000 de ore petrecute în acest domeniu. Dacă stai câte 8 ore pe zi, timp de 4 ani la rând, și studiezi specialitatea ta, vei deveni unul din cei mai buni specialiști în domeniul pe care l-ai ales. Iar când ești cel mai bun, devii de neînlocuit și ai tot ce are cel care este cel mai bun. De aceea, cred că e foarte important să mergi la ore. Atât de mult pe cât poți și să "furi" maxim cunoștințe de la oamenii care tind să te învețe să-ți fie alături pe parcursul acestor ore universitare.

4. În ultimii ani, învățământul cu-

noaște o evoluție bună a sa. Datorită administrației, datorită profesorilor sau a elevilor, poate a tuturor luați împreună. Nu știu datorită cui, dar cert e că am devenit mai buni. Totuși, cred că mai avem de lucrat la capitolul teorie / practică. Aș vrea să învățăm să gândim, nu doar să ținem minte. <<Dacă o persoană nu poate gândi, chiar dacă va citi un munte de cărți, el nu merită decât să fie numit un dulap de cărți.>>

5. E greu să spun acum despre cariera mea ca specialist. Încă nu am ajuns acolo și nici nu știu ce mă așteaptă atunci. E ca și lumina unei mașini noaptea pe drum. Nu vezi dacă următorii 50 de metri, în fața mașinii. Și oricât de mult vei merge, vei vedea doar următorii 50 de metri în fața ta și vei face viraje în dependență de ceea ce vezi. Important e să avansezi continuu și să nu te oprești. Și așa continuu, până ajungi la destinația dorită.

Corina Burduja, Drept Economic, anul II:

1. Am ales specialitatea în funcție de interesele mele, de preocupări, de hobby...

M-am gândit că și eu aș putea face dreptate celor care au nevoie de ea.

2. Conducându-mă de proverbul "Repetiția este mama învățării".

3. Părerea mea este că, odată ce te-ai înscris la studii cu frecvență la zi, este obligatorie prezența la ore. Pentru persoanele care nu pot frecventa orele regulat există frecvență redusă.

Cum să nu fie frecvența la ore obligatorie? La ce ai mai venit la universitate? Ca profesorii să te caute cu lumânarea? Știi destul de bine că în carnetul de note ni se mai pun și un număr de credite. Aceste credite ni se înscriu pentru volumul de lucru realizat: la un curs de 30 de ore – 2 credite. Ai realizat

volumul de lucru la orele de prelegeri și seminare, primești creditele ce ți se cuvin. Cum te vei integra în spațiul universitar european, dacă acele credite pe care le ai sunt niște mistificații?

4. Eu aș introduce în procesul de studii mai multă practică: mai multe ore pentru însușirea unor deprinderi profesionale, elaborarea proiectelor, excursii etc.

5. Probabil, pentru început aș încerca să-mi aduc aportul în îmbunătățirea aplicării normei. Voi încerca să găesc mai multe soluții ale problemei, ca, în final, să o aleg pe cea mai potrivită.

Svetlana Donic, Psihologie, anul 2:

1. Eu am înțeles că oamenii sunt atât de nefericiți în multe arii ale vieții, încât m-am gândit să aduc un strop de fericire apropiaților mei, prietenilor și tuturor celor ce mă înconjoară și mi-am spus că o să încerc să schimb lumea prin arta de a lucra cu inconștientul omului.

2. Imi place să studiez ceva nou sau să aflu ceva nou, de aceea tot ce ne dau profesorii să studiem este sigur un „hoț” de timp, dar e o acumulare de teorie și experiență. Atunci când îți place ceea ce faci este foarte ușor să îndeplinești cerințele celor ce sunt niște mentori pentru tine.

3. Sigur că prezența obligatorie la ore nu este atât de ușoară: să te despartă de părinți și de cei dragi, să schimbi traiul, ca să înveți undeva la universitate, dacă ești departe de capitală, să îți dedici timpul învățării, ca să investești în tine să devii un specialist bun. Dar ce fel de specialist adevărat vei fi fără prezența la ore unde poți să acumulezi informație de la cei care au trecut prin multe și au o largă experiență în domeniu.

4. Eu zic că practica bate teoria, însă una fără alta nu poate. Părerea mea este să facem cât mai multă practică în anii de studenție. Să avem cât mai mulți specialiști cu renume care să ne povestească despre experiența lor în domeniu.

5. Primii mei pași ar fi să-mi rezolv înainte de toate problemele mele și să le pun pe toate la locul lor, ca să fiu captiv la ceea ce mi se spune, să fac totul perfect și să devin un exemplu pentru alții. Să continui să studiez cărți și să îmi deschid noi orizonturi.

Lucia Cofanov, Drept Economic, anul II:

1. Facultatea de drept a fost unul din visele copilăriei mele, însă la alegerea specialității am fost îndrumată de rude ce activează în domeniul justiției.

2. După părerea mea, orice materie se poate învăța cu cele mai înalte calificative, dacă este studiată cu dragoste și devotament, ceea ce, de fapt, fac eu. Mă dedic total studiilor, căci acum am dorință și posibilitate.

3. Să venim la ore sau să absentăm? Uneori cu nemiluita! Este o întrebare nonsens. Cum adică, am venit la universitate, dar nu venim la universitate (la ore). Atunci la ce bun am venit aici? Să tragem chiulul? Sau să ne pregătim, zi de zi, îndrumați de profesorii noștri, pentru ziua de mâine, când va trebui să facem față cerințelor profesionale. USEM oferă studenților, încă de la început, șansa de a alege: faci studiile cu frecvență la zi sau la cele cu frecvență redusă! Dacă nu poți veni la ore, treci la secția cu frecvență redusă.

4. Eu cred că ar trebui să se folosească metode stimulativ pentru studenți, pentru ca ei să fie interesați

să vină la ore și să însușească materia. Suntem în secolul XXI, secolul tehnologiilor moderne, deci putem implementa prelegeri ecranizate, urmate de seminare interactive.

5. Voi îndeplini cu mare acuratețe obligațiile de serviciu, voi respecta legile Republicii Moldova și regulamentul intern al unității unde voi activa.

Nicoleta Ojog, Drept Economic, anul III

1. Am ales această specialitate ca să știu cum să îmi apară atâtea drepturile mele, cât și cele ale altor persoane și am avut interes să studiez în acest domeniu.

2. Încerc să însușesc materialul prin stăruință și muncă depusă zilnic, fiindcă îmi place ceea ce studiez.

3. Cum să nu fie obligatorie frecvența la ore, dacă acest lucru este prevăzut în "Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior": "studentul este obligat să frecventeze cursurile, seminariile și alte activități prevăzute de planul de învățământ" (p. 155, b), iar în articolul 129 este scris negru pe alb că studentul poate fi exmatriculat "pentru absențe nemotivate la cel puțin 1/3 din timpul prevăzut pentru unitățile de curs". Așa că *Sed lex dura lex* (Legea e lege). Dar s-o spunem pe șleau, unde poate studentul acumula mai bine cunoștințele și deprinderile profesionale, dacă nu la profesorul său?

4. De a folosi tehnologii moderne prin utilizarea programului power point, pentru ca studenții să fie mai interesați și mai activi în cadrul studierii, pentru a însuși mai bine materialul.

5. În primul rând, mă voi strădui să-mi îndeplinesc cu diligență obligațiile de serviciu și să respect Regulamentul intern.

Școala doctorală în atenția Senatului

La una dintre ultimele ședințe ale Senatului USEM doct. conferențiar Natalia Chirtoacă a făcut o comunicare privind procesul de organizare a Școlii doctorale la USEM. Doamna Natalia Chirtoacă a adus la cunoștința Senatului că organizarea școlii doctorale a avut de depășit obstacole serioase. Universitatea însă dispune de o serioasă bază tehnico-didactică pentru promovarea studiilor superioare de doctorat. În fruntea acestei școli

e o personalitate cunoscută în învățământul universitar, dr. habilitat, prof. universitar Alexandru Burian. Școala noastră doctorală are toate șansele de a organiza la nivelul cerințelor actuale activitatea de învățare a studenților, de a le forma competențe și abilități cognitive prin cercetări științifice originale și de a pregăti specialiști de înaltă calificare în diverse domenii ale științei și practicii.

Reporter USEM

Primul ziar

În Veneția secolului al XVI-lea se bătea o monedă micuță din aramă, numită „gazetă”. Când aici a apărut primul ziar local (1556), numit „Notizie scritte” acesta era cu contra sumei de o gazetă. Cu timpul numele monedei s-a extins și asupra publicației. Când francezii au început să tipărească și ei jurnale de știri, au preluat și cuvântul „gazetă”. De la francezi terme-

nul a migrat rapid în toată Europa.

Primul ziar tipărit în spațiul românesc a fost „Curiei de la Moldavia (primul număr a apărut la 18 februarie 1790). A fost o publicație periodică, de obicei, cu informații militare. Ziarul era editat de armata lui Potiomkin, dislocată în Moldova.

Strategii de dezvoltare a cercetării - inovării la USEM

În cadrul ultimei ședințe a Senatului USEM din anul 2015 a fost pus în discuție problema implementării „triunghiului cunoașterii”: educație - cercetare - inovare. Prorectorul pentru știință dr. conf. Aurelia Țurcan a prezentat o viziune clară privind activitatea noastră în vederea rezolvării unui șir de probleme ce țin de reformele ce țin de obținerea unei performanțe a cercetărilor de la USEM. Universitatea noastră are toate șansele de a atinge obiectivele strategice în domeniul cercetării - dezvoltării. Doamna prorector s-a referit la potențialul științific calificat de la universitatea noastră, la disponibilitățile infrastructurii de cercetare, la pregătirea tinerilor cercetători prin doctorat și postdoctorat, accesul la programele de cercetare internaționale etc.

Doamna dr. conf. Aurelia Țurcanu a susținut teza finalizării elaborării unei strategii de cercetare - dezvoltare,

dar acest prospect să nu rămână pe linie moartă, ci să fie aplicat în realitate cu participarea activă a întregului potențial științific de la universitate.

O atenție deosebită se acordă identificării obiectivelor generale și specifice ale cercetărilor. E vorba de dezvoltarea capacităților umane și instituționale, definirea și managementul priorităților de cercetare,

dialogul continuu între știință și societate, implementarea în practică a rezultatelor cercetării, internaționalizarea cercetărilor, integrarea în spațiul european de cercetare etc.

Doamna Aurelia Țurcanu a identificat și măsurile eficiente pentru atingerea obiectivelor scontate: dezvoltarea capacităților umane, interesarea persoanelor de a se dezvolta și a fi mai inovative, crearea unor condiții favorabile pentru atragerea în cercetare a tinerilor cercetători talentați, actualizarea conținutului programelor educaționale ale învățământului, organizarea și stimularea stagiilor în străinătate, modernizarea infrastructurii de cercetare etc.

Acestea și alte aspecte și-au găsit locul în comunicarea doamnei prorector.

Reporter USEM

Manualul digital și digitizarea proceselor educaționale

Elena Railean, doctor în Științe ale Educației, studii postdoctorale în psihologie și științele comportamentale la Universitatea

„Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Romania. Este autoarea monografiilor „Psychological and Pedagogical Considerations in Digital Textbook Use and Development” (IGI Global), „Bazele psihopedagogice ale elaborării manualului electronic” (LUMEN), „Metodologia elaborării software-ului educațional” (EduSoft). Doamna profesor a publicat 80 de lucrări științifice, dintre care 45 dublu recenzate și 21 capitole în diverse ediții internaționale. Pasionată de aplicabilitatea teoriilor și a modelelor învățării, managementul proiectelor științifice și de proiectarea mediilor de învățare centrate pe student, inclusiv a manualului digital, dna Elena a elaborat și a implementat mai multe proiecte internaționale, unul dintre care este „Handbook of Research on applied Learning Theory and Design in Modern Education”(IGI Global, USA)

- Dna profesor, de când ați studiat și ați modelat tehnologiile informaționale și comunicaționale în educație (TIC) și inovațiile digitale, care s-au regăsit și în teza dvs. de doctor?

- TIC m-au fascinat din 1999, perioadă în care eram convinsă că tehnologiile educaționale vor aduce plus valoare sistemului educațional. Inovațiile digitale reprezintă tema

ta mai multor laboratoare științifice moderne, inclusiv de la USM, unde a fost elaborată teza de doctor.

- Spuneți-mi, vă rog, când a apărut ideea elaborării unei monografii?

- Ideea de a elabora o monografie, care a fost publicată anul acesta în SUA, a apărut în 2013, în perioada studiilor postdoctorale. Scopul acestei monografii este de a accentua necesitatea Design-ului metasisemic al învățării versus Design-ului Instrucțional sistematic și a valida această idee din punct de vedere teoretic.

- Câți ani a durat acest proiect?

- Proiectul a durat 2 ani și a finalizat cu publicarea cărții în aprilie 2015.

- De ce anume în engleză? Nu vă propuneți să faceți și o traducere pentru conașionarii noștri?

- Ideea Design-ului metasisemic al învățării are nevoie de o arie mai extinsă de utilizatori și, desigur, de un mediu academic, care ar înțelege această idee și ar dori să o implementeze.

- Care este scopul principal al acestei monografii pentru cititori?

- Grupul-țintă al monografiei sunt specialiștii în proiectarea instituțională, experții în științele educației și managementul proiectelor educaționale, profesorii, studenții, cât și toți cei interesați de noile forme educaționale ale manualului.

- De ce ați decis să faceți lansarea de carte la Forumul International „Book, Reading&Tech-

nology” din Alexandria, Egipt?

- Nu eu am decis acest lucru. Invitația de a participa la acest forum a parvenit din partea directorului Bibliotecii din Alexandria.

- Cine v-a finanțat tipărirea acestei monografii?

- Monografiile IGI Global sunt editate ca rezultat al unui proces lung de dublă recenzare, care urmează trei

monografii pentru studenții săi și cadrele didactice. Cât privește RM fondurile pentru procurarea de carti sunt limitate, dar sper că BNRM va achiziționa această lucrare.

- În condițiile social-politice, economice ale RM, cum vă propuneți să implementați aceste idei în practică?

- Este o problemă care ține de viitor, dar și de deschiderea comu-

când cu adevărat se va pune accentul pe calitatea studiilor universitare.

- Cum se încadrează Universitatea de Studii Europene din Moldova (USEM) în cadrul politicilor educaționale în context european?

- Politicile educaționale în context european valorifică mai multe idei: învățarea pentru toți, învățarea de-a lungul vieții, digitizarea proceselor educaționale și a ofertelor forței de muncă, performanța studiilor și altele. USEM se încadrează perfect în aceste politici educaționale, oferind studenților posibilitatea de a învăța personalizat, dar și de a apela prin propuneri de proiecte la programele Comisiei Europene. Departamentul de Management al Proiectelor oferă suportul necesar pentru aplicații de succes.

- Care sunt cel mai des utilizate strategii, tehnologii și metode de instruire?

- Strategia instrucțională dinamică și flexibilă, care poate fi realizată prin tehnologia manuală, prin portofoliul digital și metode interactive de instruire. Aplicabilitatea acestor forme de organizare a procesului didactic depinde de posibilitățile materiale pentru fiecare curs.

- La ce lucrări în prezent și ce intenționați să realizați în viitorul apropiat?

- La moment lucrez la ideea unui proiect de cooperare, care are drept scop implementarea strategiilor de dezvoltare (meta) cognitive în plan universitar.

Mihaela Ilieș, anul 2, FJȘC.

etape principale: aprobarea ideii monografiei, aprobarea primelor trei capitole și aprobarea întregii monografii. Acest proces durează un an - doi, în dependență de complexitatea monografiei care urmează să fie editată. Contractul poate fi obținut numai în cazul dacă parcurgi cele trei etape.

- Monografia poate fi găsită pe rafturile bibliotecilor sau librăriilor din țară?

- Din câte cunosc Universitatea din București a procurat această

nității academice din RM față de această tematică și de un eventual proiect științific și de transfer tehnologic, care mi-ar permite înființarea unui grup de cercetători competitivi pe plan național și internațional.

- Manualele digitale oferă plus valoare sistemului educațional. Cum credeți, când vor fi implementate manualele digitale în universități?

- Manualele digitale au un rol important pentru sistemul educațional universitar. Ele își vor găsi locul

Originea româneștilor Crăciun, colind(ă)

Numeroase încercări de a etimologiza rom. Crăciun (arom. Cărciun, Crăciun, mengl. Cărciun) țin de

3 orientări: latină, slavă și albaneză.

Originea latină: <(in) carnationem „incarnare, întrupare”; <Christi + o tranșă obscură; <calationem „chemarea poporului din partea pontificilor la ziua-întâi a lumii spre a i se aduce la cunoștință sărbătorile din cursul lunii”. Cu deosebire era sărbătorită această calatio la 1 ianuarie, ziua în care se serba odinioară și Crăciunul creștinesc; <creationem „procreație” și alte ipoteze.

Orinetarea slavă: <bg. Kraciun (care după alți etimologi, e de origine română).

Orinetarea albaneză: <alb. Krërcun „buștean”, cf. exemplul din aromână: „De Crăciun, în focul viu se aruncă niște trunchiuri mari de arbori, care se cheamă crăciun”.

Eroarea cvasiunanimă a cercetătorilor porniți să descopere sorgintea acestui nume rezidă în convingerea că ar trebui s-o caute în zona unor motivări sacrosancte creștine. Or rațiunea viitorului termen ecleziastic era

să sugereze manifestările exterioare ale celebrării Crăciunului, și nicidecum să expună esența sărbătorilor.

Ce realitate și-a lăsat amprenta în structura fonică a lui Crăciun? Cea sonică (sub formă de colind), cunoscută lumii creștine. Rom Crăciun nu e un element izolat în vocabular, din contra, în matricea polietemică <cântec>, <plănsset>, <vorba>, <zgomot> (subordonată etememului <sunet>), face parte dintr-o amplă rețea aloetică: a cărăcâti „a vorbi mult”, a călăsi „a lua în zeflema”, colăcer „vornicel, crainic”, colâier „colindător”, a (se) crăui „a țipa”, a se crici „a se ruga de cineva să îndeplinească un serviciu” etc.

În sprijinul semnificației primare invocate pentru rom. Crăciun (<cântare>) pledează și analogiile. Comp. rom. Bobotează „sărbătoare bisericească de la 6 ianuarie, numită în amintirea botezului Domnului Isus Hristos”, numită astfel după zgomotul (Sf. expresivul a boboti „a arde cu zgomot”) care însoțește manifestările consacrate sărbătorilor respective sau rom. circov „numele unor sărbători nerecunoscute de biserică, care se serbează prin jocuri și petreceri” (etem: <a gălăgi>, cf. a circovi „a ciripi”).

George Rusnac, dr. conf.

Expresia „OK”

Expresia OK (O.K.) pronunțată [Okei], de origine engleză, devine foarte frecventă în limba română cu sensul „am înțeles, de cord, se aprobă, bine, în regulă, perfect” etc. Apariția în dicționarele normative mai noi ale limbii române a formei (O.K.) ne poate motiva utilizarea acestui englezism. În Noul dicționar al limbii române (București, 2006), de exem-

plu, dată drept unitate lexicală (O.K.), este explicată astfel: „foarte bine, n. (artic.) aprobare, acord: am primit o.k.-ul.” Cu toate că dicționarul nominalizat nu prezintă la aceasta unitate lexicală nici o mențiune stilistică, O.K. are o anumită restricție de uz, dispunând de o oarecare nuanță de stil. Dacă cineva, într-un stil colocvial, va folosi cuvântul [Okei], în loc de am înțeles, foarte bine, de acord etc., nu ar trebui să considerăm aceasta drept greșală de exprimare. Alta e situația într-un stil oficial,

în special în stilul științific sau juridic-administrativ. Ar fi ridicol, dacă, de exemplu, rectorul ar scrie în colțul unei cereri OK, în loc de aviz favorabil sau aprob. Tot atât de caraghioasă ar fi știrea, într-un text oficial: „Parlamentul a dat OK acestei legi”. Cum vi s-ar părea, dacă la o spovedanie, la un sfat al preotului, creștinul ar răspunde [okei]? Prin urmare, și OK trebuie să-

și aibă locul potrivit.

Este interesantă originea expresiei O.K. În această privință au fost mai multe explicații:

- OK ar fi o abreviere de la all correct, o ortografiere greșită a formei al corect. Cuvântul provine de la supranumele lui Martin Van Buren, Old

Kinderhook „Batrinul Kinderhook”, al optulea președinte al SUA, care a și creat și un club cu numele „O.K. Club”.

- O.K. a fost legat de obiceiul marinarilor britanici de a înregistra, după o bătălie, numărul marinarilor omorâți: 2k, 3k etc (doi sau trei marinari), iar dacă nu era nici unul ucis-OK.

- În războiul din SUA, după bătălie se afișa numărul răniților și morților. Când nu erau pierderi, apărea inscripția „OKilled” („zero morți”).

- OK ar provini din greacă, Ola Kala (=totul este bine).

- OK deriva din limba aborigenilor SUA, Oke „asa este”

Datorită conciziei și pronunției ușoare, O.K. a devenit un cuvânt de răspândire internațională, fiind folosit și de către cei care nu cunosc limba engleză.

Cititorul nostru trebuie să utilizeze OK sau O.K. ([okei]) cu discernământ, la locul potrivit.

Mihai Petrescu

Limba română este patria mea

„Patria mea este limba română” este bine cunoscutul aforism al lui Nichita Stănescu, a cărui semnificație e că ma-

rele poet a pus limba mai presus de țară și de glie, un element fundamental al identității noastre.

Limba română este una dificilă, dar, vorbită corect, sună foarte dulce și plăcut auzului. Păcat însă că azi societatea nu are grijă să o cultive, să o ferească de includerea neadecvată a rusismelor în comunicarea de zi cu zi. Și, de fapt, nu e vorba doar de asta. Ceea ce este într-adevăr groaznic e nerespectarea normelor gramaticale în acest colț de lume. Am deschis odată niște lucrări ale unor colegi și amețeam din cauza exprunerii agramate a unor gânduri structurate haotic, și nu vorbesc de patosul poetic, ci de cel care se produce din lipsa de cunoștințe elementare. Gramatica e înfiorătoare. Cele mai cunoscute ortograme se scriu eronat, situație absurdă și îngrozitoare. De multe ori, când întreb pe cineva cum

e posibil să comită astfel de erori, răspunsul este mereu unul și același și anume că ei scriu repede și nu au timp să se gândească la corectitudine. Acest răspuns mi se pare aberant și lipsit de sens, deoarece, personal, consider că dacă de mic copil înveți aceste reguli, ele deja rămân în fiin-

ța ta pentru totdeauna și nu mai ai nevoie de timp ca să te gândești, ci, automat, le scrii în varianta corectă.

Mie îmi place să vorbesc românește și o fac mereu când am ocazia și când știu sigur că nu o să mi se zică să încetez „să mă dau tare”, pentru că,

să vorbești limba română corect, pentru mulți cetățeni din Republica Moldova înseamnă „să te dai tare”. Din păcate, în RM e, într-un fel, respinsă limba română, ba mai mult, nu puțin afirmă că ei vorbesc limba moldovenească și „dați-mi pace”. Când am fost în România, am avut nevoie de două ore ca să mă adaptez la particularitățile pronunției de acolo. Nu am fost străină la vorbă și la port.

Eu pot comunica în mai multe limbi: engleză, spaniolă, franceză. Am acces liber la aceste culturi. Dar graiul matern, moștenit din strămoși, mi-a stat la căpătâi și cu el am crescut, cu el m-a îndemnat mama și dascălii mei la carte și la alte fapte bune.

Limba română a devenit patria mea. Ea este locul comun în care mă pot înțelege cu părinții și cunoscuții mei. Pe moșia patriei mele limba română, știu cel mai bine să simt, să iubesc, să visez și să cred. Fără graiul plaiului minoritic m-aș simți fără identitate, aș fi doar încă un om care viețuiește.

Limba română pentru mine înseamnă trecut, prezent și viitor.

Valeria Jantovan,

În așteptarea lui Moș Crăciun

*E casa noastră-mpodobită,
Tradiții încă din străbuni.
O iarn-atâta de frumoasă.
Noi am putea să fim mai buni.*

*Privește: strălucește cerul
Împodobit cu mii de stele.
Ele sunt atât de multe,
La fel ca gândurile mele.*

*Am putea să fim mai buni.
Nu e greu să faci un bine
Chiar acum de sărbători
Celor ce-s mai triști ca tine*

*Toți îl așteptăm pe moșul.
O să vină, cum să nu,
Fiindcă Moș Crăciun există,
Fiindcă Moș Crăciun ești TU.*

Mariana Păduraru,
F J Ș C, a. I

Urme ale traco-geto-dacilor în Europa

Dintre neamurile Europei, populațiile de origine traco-geto-dacică, au lăsat, cele mai numeroase și răspândite denumiri pe imense suprafețe, nu numai în Europa, aceasta fiind națiunea primordială pelasgică sau matcă.

Când a reorganizat Imperiul Roman, spre sfârșitul secolului III î.Hr., Dioclețian a numit ROMANIA (s.n.) teritoriul locuit de geto-traci. Dacă ar fi avut vreo legătură cu Roma, termenul s-ar fi potrivit Italiei. De fapt Roma, Romania, sunt vechi nume pelasgice.

Despre vechimea și răspândirea acestor populații stau mărturie operele celor mai de seamă istorici, geografi, împărați, poeți, etc, din toate timpurile. Contribuții majore la cunoașterea limbii și răspândirii populației traco-geto-dacice (românești) le vom întâlni în operele cunoscute ale lui Homer, Strabon, Caesar, Ovidiu, care spun că aceștia sunt răspândiți de la est de Marea Caspică până la Pădurea Hercinică.

Dintre cele mai vechi și cunoscute hidronime menționăm Dunărea, care încă din antichitate avea mai multe nume: Istros/ Istru/ Hister/ Danastru, pentru sectorul inferior, în scrierile grecești și Danubius în cele latine romane. Acesta conține etimonul don, dan, dun, de la izvor (eschingen = ieșire, care nu apare în dicționare), până la vărsare, unde mai multe râuri din Rusia meridională de azi se numeau cu același etimon, care exprimă o caracteristică hidrologică, adică râuri mari, adânci, cu viteză mare de curgere. Dintre ele amintim: Don, Nistru, Boristene, iar Volga se numea Itta/Ittl/Rha, iar în România

mai sunt: un râu Dunărea în Dobrogea, Dunărița lângă Blaj, topicele Histria, iar în Franța Istres, Istrana în Italia. Acest etimon pare a satisface cel mai bine explicarea originii lui dacice, de la Dacia/Dania, adică apa care aparține și curge în totalitate pe teritoriul vechii Dacii și culege afluenții săi numai din ținuturile dacice.

Hidronimele accentuează o caracteristică principală, a râului, viteza de curgere, regimul hidrologic sau al aluviunilor în suspensie și târâte. Cel mai reprezentativ în ceea ce privește regimul aluviunilor este etimonul *mur* cu derivatele: Mureș, Murbea, Murgușa din România, Mur/Mura din Austria, Slovenia, Ungaria, Morava din Cehia și Yugoslavia, Murg din România și Germania. Acest nume se mai păstrează în germană însemnând: mlaștină, mocirlă, noroi, torent de pietre, în engleză = *moor*, în spaniolă există *Muros*, Murcia, în italiană există *Murano*, iar în mongolă la râu se spune *muren*. Pentru argumentare s-a folosit analiza comparativă a debitelor specifice de aluviuni în suspensie medii multianuale pentru mai multe râuri amplasate în condiții fizico-geografice diferite și a reieșit că aceste râuri au de la 2 la 4 ori încărcătura de aluviuni mai mică decât celelalte.

Etnotoponimul *dac/Dacia/Daes/Dan/Dania/don* a dat denumirile maimultor țări ca Dania/Danemarca, Dacia Frizia/Norvegia, Dacia/Sueonia/Suedia, Dacia/Deutschland/Germania, Dacia/Dutch/Olanda. Tot de la acest etimon provin toponimele Dacovo din Croația, Dacovica din Serbia, Dacica din Slovacia. Etnoto-

ponimul *fali/Falia, blac/vlah/plac/olah/Valahia*, etc. ne arată că este vorba de același popor al pământului. Până de curând toată peninsula Balcanică se numea Valahia sau Rumelia, care se mai păstrează și azi în Grecia. Până de curând multe provincii se numeau: Megali Vlahia - Tesalia, Ano Vlahia - Epir etc. În Cehia există o regiune Valašske Kralovstvy, în care multe localități au acest nume, iar în Rhenania de Nord Westfalia,

în care dă o listă de 45 de localități cu acest nume, la care noi mai adăugăm Pulpudeva/Philipi/Philipopolii/Plovdiv, Dausdava în Bulgaria, Uscudava/ Odrisia /Adrianopolis - Turcia, Getidava în Polonia, Devavanya în Ungaria, Ondava, Udava - Slovacia, Sedava-Lituanian, Dugava - Letonia, Deva, Moldova în M. Britanie, Deva, Riodeva, Pelandavis - Spania și Davos în Elveția .

Un alt toponim cunoscut este

www.ziar15minute.net

cu capitala Düsseldorf al cărui cartier central, vatra inițială a orașului, se numea până la 1851 Walachei.

Etnotoponimele: *fali, Falia, vlah/Vlahia, olah/Olahia, plac/Plaka* ne indică indubitabil că este vorba de același popor, cu aceeași limbă, atestat încă din antichitate și sub numele de rumun, cum este înscris pe două din plăcuțe de plumb.

Un vechi toponim este *dava/deva*, întâlnit în mai multe țări, după cum arată P. L. Tonciulescu,

Troia de la traci, fie ei din Asia Mică sau de la Bosforul Cimerian, după cum argumentat susține M. Crișan. Acest nume se mai întâlnește în Egipt, în Italia de 4 ori, în Franța de 2 ori, în Bulgaria de 2 ori, iar în România de 14 ori, dacă includem aici și cele 11 localități cu numele de Traian, despre care credem că sunt eronat înscrise, deoarece poporul român nu păstrează amintirea unui jefuitor.

Urmele construcțiilor megalitice au mai rămas doar în toponimie,

cum este Stâlpu din jud. Giurgiu și Buzău. În Ungaria și Serbia aceștia se numesc Balvani, unde, în Serbia, este un cimitir preistoric, iar în jud. Covasna este stațiunea Balvanioș, de la românescul Bolovăneț. În vestul Europei aceștia se numesc stalpus, în slavă - stalipi, în greacă stili și ar reprezenta fie repere pentru drumuri sau monumente comemorative. Cele mai mari și cunoscute sunt așa numitele „cheile Băcului” (taurului), descrise de mulți autori. Acestea sunt de fapt un perfect aliniament de coloane de piatră, înalte de 30 m. înfipite în pământ până la jumătate, dispuse de la Chișinău până la Don în Crimeea, cunoscut din vremuri imemorabile ca „Drumul zeilor”.

Numele Alpilor era în vechime Albi, după cum arată documentele și numele celor mai înalte vârfuri, iar hidronimele arată același lucru: Dora Riparia, Dora Baltea, Sechia, sau cele 4 pasuri Furka, adică aceeași origine dacică, la fel cum este și cazul munților Pirinei (arșii), sau Rodopi-Pirin.

Hidronimele, toponimele și oronimele nu sunt coincidențe de scriere, ci martori ai dăinuirii populațiilor străvechi, dacice, care au roit cu multe milenii î.Hr. Ele arată nivelul cultural ridicat al acestora și sensul transferului cultural către alte neamuri cu care au venit în contact și că românii sunt cel mai vechi popor, care prin strămoșii săi a creat cea dintâi civilizație omenească, așa cum susținea N. Densușianu, S. Mehedinți, A. Deac, G.D.Iscru ș.a.

Mihai Bocioacă
<http://basarabialiterara.com>

Cei mai tineri studenți-genii din lume

Gregory Smith: Nominalizat al Premiului Nobel la 12 ani

Născut în 1990, Gregory Smith a învățat să citească la doi ani, iar la 10 era deja student. Totuși, geniul este doar o parte a vieții lui Gregory. Când nu devorează orice carte ce-i cade în mână, băiatul bate Globul în lung și-n lat ca activist pentru drepturile copiilor. Este fondator al *International Youth Advocates*, o organizație care promovează pacea și buna înțelegere între tinerii din întreaga lume. S-a întâlnit cu Bill Clinton și Mihail Gorbaciov și a ținut discursuri la ONU. Pentru toate acestea, Gregory a fost nominalizat de patru ori (!!!) la Premiul Nobel pentru Pace. Ultima lui realizare? Și-a luat permisul de conducere.

Akrit Jaswal: Chirurgh la șapte ani

Akrit a fost desemnat cel mai inteligent copil din India, țara cu peste un miliard de locuitori. Akrit a intrat în atenția publică în 2000, când a realizat prima operație chirurgicală. Avea doar șapte ani, iar pacienta lui, o fetiță de opt ani, suferise arsuri grave la una din mâini, astfel că degetele sale erau lipite unul de celălalt. Deși Akrit nu avea cunoștințe medicale, a reușit să-i desprindă degetele, astfel că fetița și-a putut folosi mâna din nou. În prezent, studiază la *Universitatea Chandigarh din India* și susține că este pe cale să descopere un leac împotriva cancerului.

Michael Kevin Kearney: Absolvent de facultate la 10 ani, profesor la 17

A devenit cel mai tânăr absolvent de facultate, la vârsta de 10 ani. În 2008, a câștigat varianta americană a jocului de cultură generală „Vrei să fii miliardar?”. Născut în 1984, Michael a vorbit pentru prima dată când avea patru luni! La șase luni, i-a spus medicului său pediatru: „Am o infecție la urechea stângă”, iar la zece

luni deja știa să citească. La patru ani lua punctaj maxim la un prestigios test de matematică, iar la șase ani termină liceul. A urmat Antropologia la o universitate americană, pe care a absolvit-o la doar 10 ani.

Saul Aaron Kripke: inventat să predea la Harvard încă din timpul liceului

Fiul unui rabin, Saul Aaron Kripke s-a născut în 1940, la New York și a crescut un Omaha. Când era în clasa a patra, a descoperit algebra, iar când se afla încă în școala primară stăpânea deja geometria și se apucă de filosofie. În adolescență, a scris o serie de eseuri, care ulterior s-au transformat în studii de logică formală. Pentru unul dintre acestea a primit invitația să predea la Harvard, ofertă pe care a refuzat-o, motivând: „mama a spus că ar fi cazul să termin mai întâi liceul și apoi să merg la facultate”. Kripke este laureat al Premiului Schock, echivalentul Nobelului în filosofie. Este considerat cel mai mare filosof în viață.

Puști de 9 ani, inginer angajat cu acte la Microsoft! - La prima

vedere este un puști normal. Stă în Macedonia și este pasionat de calculatoare ca orice copil de vârsta lui..., însă Marko Calasan are ceva ce alți copii nu au: o diplomă de administrator de sistem și o slujbă de inginer la Microsoft. Calasan si-a obținut prima diplomă recunoscută de Microsoft, cea de administrator de sistem, la vârsta de 6 ani. Recunoaște că petrece cam 4 ore pe zi în fața calculatorului, însă se întâmplă că atunci când este pasionat de ceva, să stea și câte 10 ore.

Potrivit site-ului său, Marko a început să citească la vârsta de 2 ani, și-a instalat primele programe pe calculator la 5 ani și tot atunci a început să lucreze - voluntar - ca administrator de sistem pentru ONG-uri.

Pentru ca petrece atât de mult timp în fața calculatorului Marko a obținut permisiunea de la guvernul macedonean să meargă la școală atunci când are timp. Și face acest lucru atunci când scapă de la ore..., pentru că este și PROFESOR! Le predă elevilor de 8-12 ani lecții de informatică.

Fraser Doherty - la 14 ani a făcut o avere din... gem

Cei mai mulți antreprenori tineri fac averi din site-uri web de succes. Scoțianul Fraser Doherty a găsit însă o metodă tradițională de a se îmbogăți peste noapte. La 14 ani a început să facă gem, inspirat de rețetele bunicii. La 16 a renunțat la școală ca să lucreze full-time la fabrică Super-Jam. Acum vinde în jur de 500.000 de borcane de gem pe an, adică 10% din piața de dulceduri a Marii Britanii. Băiatul are o avere estimată la aproape 2 milioane de dolari.

Milan Karki - la 18 ani a inventat un panou solar din păr uman în valoare de numai 23 de lire
Băiatul, originar dintr-un sat din

Nepal, spune că panoul solar este o sursă ieftină și ecologică de energie. Acesta este de părere că părul uman este un bun conductor și că va revoluționa industria energetică. Părul înlocuiește siliconul, un ingredient destul de scump folosit la construcția panourilor solare, așa că dispozitivele vor fi construite la prețuri mult mai mici și vor fi accesibile comunităților fără acces la o sursă de energie electrică. În Nepal, una dintre cele mai sărace țări ale lumii, accesul la energie electrică este foarte restrâns.

Thiago Olson - la 17 ani a construit în pivnița casei lui un dispozitiv nuclear

Colegii l-au poreclit „Cercetatorul nebun”. Și pe bună dreptate! Thiago a construit în pivnița casei lui din Oakland Township un reactor de fuziune nucleară. 1.000 de ore de studiu și lucru, timp de doi ani - atât s-a chinuit băiatul să construiască dispozitivul care, la o scară mică, crează o fuziune nucleară.

Evan Graham - la 16 ani știe a pilota cinci tipuri diferite de avioane

Evan Graham și-a sărbătorit cea de-a șaisprezecea zi de naștere pilotând singur cinci tipuri diferite de avioane: un WWII L-4 Piper Club, un R-22 Robinson, un Cessna 150 Aerobat, un Robinson 44 Raven II și un Cessna 150-150 din 1965. Totul în numai două ore.

Alia Sabur - la 18 ani a devenit cel mai tânăr profesor universitar

Alia Sabur lucrează full-time ca profesor la Universitatea Konkuk din Coreea de Sud. Fata a intrat la facultate la vârsta de 10 ani, urmând cursurile Universității Stony Brook, iar la 11 ani a devenit membru al Orchestrei Rockland Symphony. Alia cânta la clarinet și știe să citească de la vârsta de 2 ani.

Oscar Selby - geniu al matematicii și consilier al ministrului de finanțe - Oscar, un copil de 7 ani din Anglia, este cotate drept unul dintre cei mai inteligenți copii din lume.

Este atât de deștept, încât micuțul și-a permis să îi dea câteva sfaturi extrem de pertinente ministrului de finanțe, în legătură cu redresarea economică a țării.

Charlie Vaughan - la doar 10 ani are soluția pentru curățarea de petrol a Golfului Mexic - este considerat de jurnaliștii americani un mic geniu, după ce a venit cu o idee salvatoare pentru curățarea peței de petrol din Golful Mexic.

Într-un filmuleț pe care l-a trimis televiziunii americane Fox News, Charlie Vaughan demonstrează specialiștilor de la British Petroleum, compania responsabilă pentru dezastrul ecologic produs în Golful Mexic, că au la îndemână o soluție foarte simplă pentru a pune capăt poluării din zonă - nu au nevoie decât de o farfurie din oțel, o cheie și un robot subacvatic.

Din:
<http://stirileprotv.ro/>

Curiozități despre leul moldovenesc

Denumirea monedei noastre naționale a fost preluată de la leul românesc, care, la rândul său, provine de la leul rampant de pe reversul talerilor olandezi (leeuwendaalder) care au circulat în principatele românești între anii 1650-1700.

Chiar și după ieșirea din uz a talerilor, numele de leu a fost păstrat ca termen generic pentru bani, iar în 1867 leul a devenit unitatea monetară a Principatelor Unite (Moldova și Țara Românească). Primele monede emise de Principatele Românești au fost din bronz de 1, 2, 5 și 10 bani. Ele erau bătute în Anglia.

Prima atestare documentară a banului, subdiviziune a leului, a apărut în 1413. Denumirea vine de la numele monedelor voievodatelor Croației și Sloveniei - dinarii banale - care au circulat în țările românești începând cu 1270.

Pregătirile pentru introducerea valutei naționale au început în anul

1992, când Parlamentul a adoptat 2 documente cu privire la valută și asigurarea leului moldovenesc. Chiar a fost creat și un comitet special

pentru introducerea în circulație a valutei naționale. Astfel, la 29 noiembrie 1993, a fost pus în circulație leul moldovenesc, conform cursului de 1000 cupoane - pentru 1 leu. Tot atunci un dolar valora 3,85 lei.

Artistul plastic Gheorghe Vrabie este autorul leului moldovenesc. El a muncit la designul valutei naționale în Imprimeria Băncii Națio-

nale Române de la București, deoarece „condițiile de la Chișinău erau improprii”. Nici familia lui Gheorghe Vrabie nu a știut unde este și cu ce se ocupă pe durata creării bancnotelor moldovenești. Gheorghe Vrabie își amintește că, atunci când s-a decis că el va fi autorul monedei naționale, a fost trimis la București, spunându-i-se că nici măcar soția să nu știe unde este el. „Am lucrat trei luni, la București, cu santinela lângă mine, fără să știe nimeni unde sunt, deoarece autoritățile aveau grijă să nu se scurgă informația.”

Cele opt bancnote cu valoare nominală de la 1 - la 1000 lei se tipăresc în Franța. Monedele, însă, sunt bătute la Chișinău, cu excepția celor de 50 de bani, care se fabrică în Cehia.

Din:
<http://politik.md/>

Noi funcții didactice

La ultima ședință din 2015 a Senatului USEM în funcție de profesor universitar la Catedra de Drept Public, prin vot unanim, a fost ales dl. Alexandru Mariș. Pentru suplinirea postului de conferențiar universitar la aceeași catedră au

fost alese d-nele Cristina Ceban și Svetlana Prodan. Din partea membrilor senatului rectorul USEM, profesor universitar Iurie Sedlețchi i-a felicitat călduros pe universitari cu prilejul investirii lor în noile funcții și le-a dorit „La mai mare!”.

În toiu examenelor, colegii de grupă nu au uitat să-și felicite prietena Beatrice Sârcu, Relații Internaționale, anul I, cu prilejul celor 20 de ani împliniți. La mulți ani!!!

Cele mai vechi universitati din lume

Universitatea din Viena sărbătorește astăzi 650 de ani de la înființare. Este cea mai veche universitate din spațiul german, dar într-un top al celor mai vechi universități din lume nu intră nici măcar în primele zece. Primele universități se înființează în Europa occidentală în secolul al XI-lea, dar instituții de studii superioare existau deja în spațiul islamic: recordul pentru cea mai veche universitate este deținut de Al-Karaouine, din Fes, Maroc, fondată în... 859.

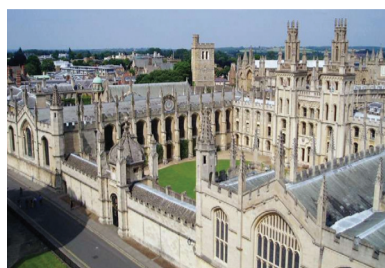
Universitatea din Bologna (1088).

Universitatea din Bologna este cea mai veche universitate europeană și instituția care a dat chiar numele de universitate, de la universitas (lat.). Ea a fost fondată în anul 1088 și s-a dezvoltat din societățile de ajutor reciproc înființate de străinii care veneau la studiu în oraș; aceștia căutau să fie protejați de legile prin care puteau fi pedepsiți colectiv pentru crimele

comise de conaționalii lor. Aceste societăți, numite națiuni, au decis să formeze o asociație mai mare, pe care au denumit-o universitas.

Universitatea Oxford (1096-1167)

Deși nu se cunoaște exact data fondării universității, Oxford este clar cea mai veche universitate din lumea anglo-saxonă. Primele cursuri au început să fie predate aici din 1096, iar instituția s-a dezvoltat rapid după 1167, când Regele Henric II le-a interzis studenților englezi să mai urmeze cursurile Universității din Paris.

Universitatea din Salamanca (1134)

Cea mai veche universitate din Spania (prima, cea de la Palencia, a fost închisă ulterior) a fost fondată la Salamanca, în 1134. A fost recunoscută ca universitate în 1218 de către Regele Alfonso IX, iar în 1254 s-au stabilit re-

gulile de organizare și finanțare. Aici a venit Cristofor Columb pentru a se consulta cu savanții, în căutarea unei rute către India.

Universitatea din Paris (1170 - 1250)

Universitatea din Paris a fost fondată oficial de către Biserica Catolică în 1200, dar prima referință istorică cu privire la studiile organizate pe lângă Catedrala Notre-Dame datează din 1170. O altă referință datează din 1182, știindu-se că Papa Inocențiu III și-a terminat atunci studiile la această universitate. Universitatea este cunoscută astăzi drept Sorbona după colegiul cu același nume fondat în 1257.

Universitatea Cambridge (1209)

Cambridge a fost fondată de un grup de profesori de la Oxford care au părăsit universitatea în urma unui scandal privind executarea a doi profesori, în 1209. Astfel, rivalitatea dintre cele două

universități – cunoscută și astăzi – datează încă de la fondarea sa. De numele unuia dintre absolvenții universității Cambridge, John Harvard, se leagă prima universitate din America: Harvard.

Universitatea din Padua (1222, posibil mai veche)

Universitatea din Padua a fost fondată, ca facultate de drept și teologie, de profesori care au plecat de la Universitatea din Bologna în căutarea unui mediu academic cu mai puține constrângeri.

Universitatea din Napoli (1258)

Universitatea din Napoli a fost prima universitate publică. Ea a fost fondată de Împăratul romano-german Frederic II. Instituția s-a mutat la Salerno în 1253 și s-a întors la Napoli în 1258; de aceea anul 1258 este considerat ca an al refondării.

Universitatea din Siena (1240)

Numită inițial Studium Senese, această instituție a fost fondată de Comuna din Siena în 1240. În 1321, instituția a atras foarte mulți studenți plecați de la universitatea din Bologna, aflată în apropiere.

Universitatea din Valladolid (1241)

A doua cea mai veche universitate din Regatul Castiliei, universitatea din Valladolid a fost fondată în 1241 când cursurile de la universitatea din Palencia au fost mutate aici.

Universitatea din Coimbra (1290)

Prima universitate din Portugalia a fost fondată la Lisabona în 1290. Instituția a fost mutată de mai multe ori între Lisabona și Coimbra, unde rămâne definitiv din 1537.

Studenții de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării sunt impresionați de experiența profesională a distinsei jurnaliste TV Sorina Obreja

Te duci la examen, sperând că te vor ajuta colegii. Coincidență: și ei se gândesc la același lucru.

Alexandru Burian, n. 25. I. 1953, dr. hab., prof. universitar la Catedra Drept Public. Are peste 300 de publicații științifice.

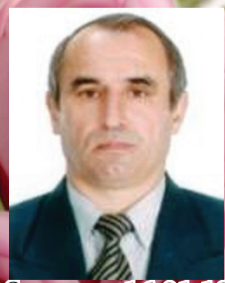
Felicitări

La început de An Nou USEM mai are un prilej de sărbătoare: marcăm ziua de naștere a distinșilor profesori: dr. hab. A. Burian, dr. conf. Cr. Ceban, dr. conf. B. Sosna.

Rectoratul corpului didactic și studenții USEM vă felicită cu prilejul jubileului și vă dorește multă sănătate, fericire și noi succese în munca de promovare a învățământului superior și a științei.

Cristina Ceban, n. 08.01.1981, dr. conf. La Catedra Drept Public. A publicat circa 50 de lucrări științifice.

Boris Sosna n. 16.01.1954 dr. prof. Univ. autor a peste 470 de publicații.

Prescat! Floreas! Semper sitis în flore!

La una din orele de informatică. Omul în fața computerului „are iluzia că vorbește cu lumea întreagă... El e, de fapt, singur”. (Octavian Aler)

UE vizavi de provocările imigrației ilegale

Informațiile din mass-media despre migrările din Africa și Asia spre Europa sunt foarte variate, unele chiar controversate. Care este realitatea vizavi de acest fenomen?

La această întrebare răspunde doctor în științe politice, conferențiar Grigore Pîrțac.

Unul din cele mai importante drepturi ale omului este, după cum se știe, libertatea de deplasare, drept consfințit prin adoptarea Declarației Universale a Drepturilor Omului din 1949 de către ONU: „Oricine are dreptul să se deplaseze liber și să-și stabilească reședința pe teritoriul oricărui stat” și „Oricine are dreptul să părăsească o țară, inclusiv cea de origine, și să se întoarcă în țara sa”. (art. 13)

Printre cauzele de bază ale migrațiilor menționăm: regimul totalitar sau autoritar; conflictele armate; nivelul scăzut de trai, subnutriția, lipsa asistenței medicale; încălcarea drepturilor omului; rata mare a șomajului; proliferarea corupției etc.

Aceste cauze nu generează doar strămutările permanente, ci și o serie de probleme determinate de revoltele populare, care sunt însoțite de violență și pierderi de vieți omenești. Și atunci când nici revolta populară nu este o soluție de îmbunătățire a nivelului de trai împreună cu toți parametrii economici caracteristici unui stat, unica soluție percepută de către populație în această situație este emigrarea sau, după caz, refugierea spre alte state, care nu se confruntă cu probleme de acest gen.

Relevant în acest sens este cazul emigranților din Orientul Apropiat, care au asaltat teritoriul UE.

La etapa actuală UE se confruntă cu o serie de probleme privind soluționarea crizei emigranților (refugiaților). Această situație e calificată ca fiind cea mai gravă problemă,

cu care s-a confruntat Europa după cel de-al Doilea Război Mondial.

În perioada aprilie – iulie 2015, circa 250.000 de emigranți ilegali din afara Europei au sosit pe continentul european de la începutul anului în curs, situație ce a creat o criză umanitară fără precedent. Unii dintre acești refugiați provin din zone de conflict, precum Siria sau Afganistan, dar majoritatea vin din statele din Nordul Africii, motivați de dorința de a găsi un trai mai bun în Europa. Aceștia, profitând de anarhia din Libia, traversează Marea Mediterană care a devenit cea mai sângeroasă rută pentru emigranți către Grecia și Italia. Peste 2.300 de persoane au murit anul acesta, încercând să ajungă în Europa la bordul unor ambarcațiuni.

O altă rută, folosită în special de sirieni și afgani, este traversarea Turciei și apoi a unei porțiuni din Marea Egee către insulele grecești. În timp ce în Grecia și Italia sosesc de obicei emigranți clandestini proveniți din afara Europei, Germania se confruntă, la rândul ei, cu un val masiv de refugiați care traversează țările balcanice (Macedonia, Serbia, Croația).

Potrivit unor estimări, numărul emigranților clandestini ajunși pe teritoriul german urmează să depășească până la sfârșitul acestui an cifra de 800.000.

Conform datelor Organizației Internaționale pentru Migrații (OIM), de la începutul anului 560.000 de migranți și refugiați au sosit în Grecia pe mare, din totalul de peste 700.000 ajunși în Europa după ce au traversat Mediterana.

Zone fierbinți ale valului de emigranți devin frontierele statelor: Grecia, Italia, Macedonia, Serbia, Ungaria, Turcia, care suportă cheltuieli mari pentru a menține situația sub control.

Cu certitudine, Uniunea Europeană pare să fie depășită de problema imigrației extracomunitare, în contextul în care mii de oameni continuă zilnic să traverseze Marea Mediterană, ceea ce riscă să genereze efecte majore de ordin economic și social, atrăgând reacții diverse în spațiul comunitar.

Sutele de mii de emigranți ilegali proveniți din Africa, Orientul Apropiat și Asia exercită o mare presiune asupra bugetelor naționale, mai ales în Italia, Grecia, Germania, Austria și Ungaria.

O altă problemă cu care se confruntă UE este manifestarea negativă a țărilor membre față de cotele obligatorii cu privire la primirea refugiaților într-un anumit număr, stabilit contrar voinței lor. Poziția UE în ceea ce privește criza refugiaților/emigranților este că aceștia ar trebui integrați, iar țările spațiului comunitar trebuie să își asume primirea lor în baza unor cote repartizate pe țări.

În acest sens, CE a propus mecanisme de repartizare a refugiaților prin

Potrivit noilor cote, Germania ar urma să primească 31.443 refugiați (26,2% dintre cei 120.000 de noi refugiați), Franța — 24.031, Spania — 14.931. România ar urma să preia 4.646 de refugiați din Italia, Grecia și Ungaria.

Temerile Uniunii Europene vizavi de valul de refugiați se explică prin informațiile că în rândurile refugiaților ajunși în Europa se strecoară și persoane, care sunt bănuite de comiterea unor atrocități în timpul războiului din Siria și chiar teroriști.

Potrivit unor estimări ale experților germani, populația activă a Germaniei se va diminua cu șase milioane de oameni până în anul 2030, pe fondul

tența socială pentru toți aceștia va exercita presiune asupra bugetului de stat. Ministrul muncii, Andrea Nahles, a afirmat că numărul imigranților beneficiari de ajutoare sociale ar putea ajunge până la sfârșitul anului la circa 460.000.

Cu scopul de a depăși consecințele acestui fenomen, ar putea fi propuse următoarele soluții:

1. Crearea unui fond comun pentru susținerea financiară a statelor care s-au angajat voluntar să rezolve problema imigranților. În opinia Marii Britanii, ar fi suficientă o finanțare a imigranților cu o sumă de circa 1,5 miliarde de dolari.

2. Acordarea pentru Turcia a fondurilor suplimentare de la UE în schimbul stăvilirii valului de imigranți care se îndreaptă spre Europa. Astfel Jean-Claude Juncker i-a prezentat lui Recep Tayyip Erdogan un proiect de plan privind gestionarea crizei imigrației. Planul de acțiune, ce reflectă acordul dintre UE și Turcia cu scopul de a accelera cooperarea pentru gestionarea fluxurilor de imigranți și refugiați. La 29 noiembrie 2015 Comisia Europeană a decis acordarea Turciei a unui sprijin financiar în sumă de 3 mld euro.

3. Intensificarea controlului intern al frontierelor din cadrul spațiului Schengen, ce ar diminua fluxul necontrolat al refugiaților.

4. Sporirea finanțării din partea donatorilor europeni a statelor de origine a refugiaților întru deschiderea noilor locuri de muncă, stabilizarea economică, ridicarea nivelului de trai al populației.

5. Implicarea mai activă a marilor puteri pentru a minimaliza efectele conflictelor interne din statele respective.

6. Neutralizarea statului islamic ce are un efect nociv asupra stabilității regionale prin conjugarea eforturilor comunității internaționale, lucru ce a devenit posibil după recente atentate din Paris, precum și doborârea avionului de pasageri rus în peninsula Sinai.

Pîrțac Grigore, doctor, conferențiar

impunerea de cote obligatorii. Un prim pas a fost propus de CE, la 13 mai 2015: repartizarea a 20.000 de refugiați între statele UE, în funcție de PIB-ul fiecărei țări, populația ei, rata șomajului și numărul de refugiați deja găzduiți. Germania urma astfel să preia 18,42% dintre refugiați, Franța — 14,17%, Italia — 11,84%, Spania — 10%, Suedia — 3%, iar România — 4,26%, adică 1.023 de refugiați. La Consiliul european de vară din 25-26 iunie 2015, statele membre au respins impunerea de cote obligatorii, convenind asupra unor cote voluntare care să atingă cifra de 40.000 de persoane pe parcursul următorilor doi ani.

ratei scăzute de natalități. Deficitul forței de muncă riscă să genereze probleme pentru menținerea ritmului economiei germane. „Dacă reușim să îi pregătim rapid pe cei care vin și să îi integrăm pe piața muncii, vom putea rezolva una dintre cele mai mari probleme ale viitorului economic al Germaniei - deficitul de forță de muncă”, a declarat ministrul german al economiei, Sigmar Gabriel, citat de Reuters.

Deși mulți emigranți vin deja cu o pregătire într-un anumit domeniu, cum se întâmplă mai ales cu sirienii, alții sunt complet necalificați, iar circa 20% sunt, pur și simplu, analfabeți. Iar asis-

Cele mai scumpe universități din lume

O diplomă obținută la o universitate renumită în toată lumea înseamnă mult în CV-ul unui tânăr. Unele dintre aceste instituții de învățământ percep însă taxe de școlarizare piperate. Agenția vestitură a publicat un clasament al celor mai scumpe universități din lume, iar pe primul loc se află Colegiul Sarah Lawrence din Statele Unite.

Colegiul Sarah Lawrence din orașul american Yonkers este cunoscut pentru condițiile de învățământ la cele mai înalte standarde. Aici unui profesor îi revin cinci studenți, iar taxa pentru un an de studii este de peste 61.000 de dolari. Pe locul doi în listă este Universitatea New York. 36 de absolvenți ai acestei instituții de învățământ au devenit laureați ai premiilor

Nobel, iar 16 au obținut trofeele Pulitzer. Cei care aleg această universitate vor trebui să scoată anual din buzunar 59.340 de dolari.

Colegiul de științe umanitare din California, Harvey Mudd, cu o taxă de școlarizare de aproape 59.000 de dolari pe an, este al treilea în clasament.

Următoarea în listă este Universitatea Columbia, una dintre cele mai vechi din Statele Unite, care a fost întemeiată în 1754. Și această universitate se poate lăuda cu absol-

venți care au fost desemnați câștigători ai prestigioaselor premii Nobel. Tot aici și-au făcut studiile 29 de șefi de stat. Taxa anuală pentru școlarizare este de 58.740 de dolari.

Top cinci al celor mai scumpe instituții de învățământ este completat de Universitatea Wesleyan, unde un an de studii aici costă 58.500 de dolari.

Prin comparație, în Moldova cea mai mare taxă este la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, de peste 20.000 de lei. Cea mai mică taxă anuală de școlarizare în cadrul universităților din țară este percepută la facultățile de pedagogie, unde contractul anual de studii variază între 3.600 și 5.000 de lei.

O oră de curs în incinta parlamentului

Recent, 3 grupe de studenți ai Facultății de Drept de la Universitatea de studii Europene din Moldova au fost prezente la o lecție de Drept Constituțional în incinta Parlamentului Republicii Moldova. Tinerii au solicitat o vizită de informare la Parlament cu scopul aprofundării cunoștințelor în domeniul dreptului constituțional și al elaborării legislației.

Prelegerea a fost ținută de profesorul Victor Rusu, dr. în drept, șef al Direcției informațional analitice, care le-a vorbit studenților, în detalii, despre Constituție, despre Regulamentul Parlamentului, Legea privind statutul deputatului etc.: „E extraordinar faptul că studenții Facultății de Drept de la USEM au astfel de posibilități. E o experiență de neprețuit să vezi ”pe viu” cum

funcționează o instituție legislativă. Sper să practicăm astfel de ore și în continuare”, afirmă domnul Rusu.

Andrei, student la Facultatea de Drept, relatează: „A fost o lecție foarte captivantă. Domnul Rusu ne-a cucerit prin orizontul amplu de cunoștințe în domeniu. Prin ora predată ne-a cultivat multă dragoste de profesie. Am dori să avem și alte ocazii de a vizita și alte instituții politice cu profesorii noștri, ca să ne aprofundăm cunoștințele și în alte domenii.”

Reamintim că studenții USEM s-au bucurat și de un tur ghidat al clădirii Parlamentului, datorită căruia au aflat mai multe informații despre parlamentarism și activitatea legislativă actuală.

Ana Maria Sedlețchi, stud., FJȘC.

Sfântul Vasile cel Mare

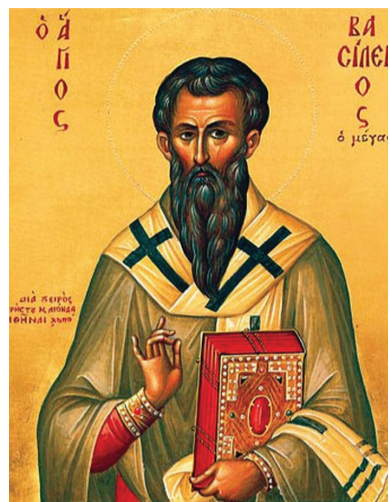
„Pusu-te-a pe tine, Sfinte Vasile, Dumnezeu-Cuvântul, tărie bună Bisericii Sale, cel ce cu tunetul cuvintelor tale amuțesti gurile ereticilor; iar noi, credincioșii, bucurându-ne, cântăm lui Dumnezeu: Aleluia!” (Acatistul Sfântului Vasile cel Mare)

Acest între Sfinți, Părintele nostru, Vasile cel Mare, a trăit între anii 330-379, în vremea Sfântului și marelui împărat Constantin și, până în zilele împăratului Valens, cel căzut în rătăcirea lui Arie. S-a născut în Cezareea Capadochiei, din părinți dreptcredincioși și înstăriți, Emilia și Vasile, tatăl său fiind un luminat dascăl în cetate.

Iubit de învățătură și inzebrat pentru carte, Sfântul Vasile și-a îmbogățit mintea cercetând, rând pe rând, școlile din orașul său Cezareea, apoi din Bizanț, mergând până și la Atena, cea mai înaltă școală din timpul său, unde a întâlnit pe Sfântul Grigorie de Nazians, cu care

a legat o strânsă și sfântă prietenie.

A fost înălțat la scaunul de Arhiepiscop al Cezareei în anul 370, în vremuri grele pentru Biserică,

când ereticii lui Arie și Macedonie izbutiseră să aibă de partea lor pe însuși împăratul Valens. Sfântul Vasile a dus o luptă aprigă, cu scrisul și cuvântul, luminând creștinătatea și apărând dogma Sfintei Treimi. Și-a atras mânia împăratu-

lui și a suferit multe prigoniri din partea lui, pentru apărarea acestei dogme de căpetenie a creștinătății.

Sfântul Vasile a îndreptat și unele lipsuri ale monahismului din timpul său, chemându-i pe moanahi să se nevoiască nu numai în folosul mântuirii personale, ci și în folosul aproapelui. Este cel dintâi ierarh care a întemeiat, pe lângă Biserică, azile și spitale, în ajutorul celor săraci și neputincioși, îndemnând pe cei înstăriți să folosească avuțiile lor, ajutând pe cei nevoiași și lipsiți.

S-a mutat către Domnul la vârsta de 50 de ani, în ziua de 1 ianuarie, plâns de credincioși și de necredincioși, care-l iubeau și-l cinsteau pentru bunătatea și înțelepciunea lui. Cei zece ani ca arhiepiscop în Cezareea Capadochiei i-au fost de ajuns, pentru ca el să intre în istorie cu numele de Sfântul Vasile cel Mare.

<http://www.sfantulvasilecelmare.info>

Citate de Vasile cel Mare

- Om desăvârșit este acela care iubește adevărul și dreptatea, care îl iubește pe Dumnezeu.

- Vezi să nu te inducă în eroare sensul echivoc al cuvintelor.

- Învățătura faptelor este mult mai vrednică decât cea a cuvintelor.

- Sunt două însușiri de căpetenie ale iubirii: mahnirea și teama pentru cele care-l pot vătăma pe cel iubit, și bucuria și râvna pentru folosul lui.

- Păcatul este o rană care, ascunsă de ochiul medicului, devine incurabilă.

- Pe calea binelui mai degrabă obosești odihnindu-te, decât ostenindu-te.

- Clevetirea face rău la trei inși deodată: celui bărfit, celui care ascultă și, mai cu seamă, celui care bârfește.

- Scripturile sunt pline de tămăduire.

- Fructul esențial al sufletului este adevărul.

- Nimic nu este atât de propriu firii noastre ca a fi în comunitate cu alții.

- Tare este cel care își poate ascunde mânia.

A vorbi sănătos limba mamei este o datorie, una dintre cele patriotice.
Grigore Vieru

Glosar al greșelilor în comunicarea verbală

Greșit	Corect
a îmbăxi	a îmbăcsi
împrejur, în expresia anul împrejur	tot anul, anul întreg
a incasa, în expresia a incasa o sumă de bani	a încasa
încălzire termică (pleonasm)	încălzire
încăpăținat	încăpățânat
încrezut (el este increzut în puterile sale)	încredințat
încurând (adv.)	în curând
a îndeplini o anchetă	a completa un chestionar
a huzuri de bine (pleonasm)	a huzuri
a se îngloda în noroi (pleonasm)	a se îngloda
însemnătate, în exp. Nu are însemnătate	importanță: Nu are importanță
întruna (în exp. Întruna din zile)	într-una
într-una (=mereu): Plouă într-una	întruna
în rezultat	ca rezultat
a investi (o sumă de bani)	a investi
a investi, în exp.: a investi în funcție	a investi

Aforisme despre înțelepciune

- Înțelepciune este pentru suflet ceea ce sănătatea este pentru trup. **Francois de la la Rochefoucauld**

- Înțelepciunea vine o dată cu învățătura. **Honore de Balzac.**

- Nimeni nu ajunge la înțelepciune din întâmplare. **Seneca.**

- Adevărata înțelepciune înseamnă să-ți recunoști propria ignoranță. **Socrate.**

- Înțelepciunea este flica experienței. **Leonardo da Vinci.**

- Înțelepciunea nu este alceva decât știința fericirii. **Dennis Diderot.**

- Înțelepciunea este numai adevăr. **Goethe.**

- Tinerețea este timpul de a învăța înțelepciunea, bătrânețea e timpul de a o aplica. **Jean Jacques Rousseau.**

Câteva obiceiuri ale împodobirii bradului

- Un brad pentru a putea fi folosit ca pom de Crăciun are nevoie de 7-10 ani ca să crească.

- Brazii, după tradiție, se împodobesc în noaptea de 24 spre 25 decembrie. Se spune că, de fapt, Moș Crăciun este cel ce aduce bradul.

- Au fost și perioade când bradul se împodobește de Anul Nou.

- Bradul împodobit este bine să fie ținut până la Sfântul Ioan, pentru ca prosperitatea să se mențină tot timpul anului.

- Cunoscutele coronițe din crengi de brad simbolizează continuitatea, sănătatea, bucuria și viața lungă.

- Cu mulți ani în urmă a existat și obiceiul ca bradul să se așeze cu varful în jos.

- Oamenii au văzut la început în bradul de Crăciun un simbol al copacului din Paradis și au atârnat în el mere roșii, simbol al păcatului original.

- Inițial se construiau piramide din lemn pe care se puneau crengi de brad.

- Beculețele puse în brad sunt invenția lui Edward Johnson, asistent al lui Edison, care în 1882 inventează prima instalație electrică pentru pomul de iarnă.

- Primul care a pus lumânari într-un brad a fost Martin Luther, protestant revoluționar al sec. al XVI lea.

Zâmbete de revelion

❄️ Un student își sună tatăl:
- tată trimite-mi urgent o mie de lei!
- Nu aud nimic.
- Trimite-mi o mie de lei.
- Nu aud nimic.
- Dar eu aud perfect!
- Atunci trimite-mi tu o mie de lei.

❄️ Examen oral la facultatea de drept:
- Ce este fraudă?
- Ceea ce încercați să faceți dumneavoastră cu mine.
- Explică.
- Conform Codului Penal, „comite fraudă cel ce profită de ignoranța altuia pentru a-l prejudeca”.

❄️ Un student intră la librărie și cere o carte la anatomie. I se oferă câteva manuale diferite.
- Dar acestea sunt vechi, de 20 de ani.

- Credeți că în ultimii 20 de ani s-au adăugat și alte organe corpului omenesc?!

❄️ La examene orale:
- Cum te numești?
- Ion Gărgăun, răspunde studentul.
- De ce râzi?
- Mă bucur că am știut la prima întrebare.

❄️ Întrebare la ora de istorie:
- Cine l-a bătut prima dată pe Ștefan cel Mare?
- Mă-sa.

❄️ De Crăciun, judecătorul era într-o stare foarte relaxată și l-a întrebat pe arestat:

- De ce esti acuzat?
- Mi-am făcut făcut cumpărăturile de Crăciun prea repede.
- Asta nu-i nici o crimă. Cu cât înainte?

- Înainte de deschiderea magazinului.

❄️ De ce ai furat mașina asta?
- Mă gândeam că nu are stăpân.
- De ce?
- Mașina stătea la poarta cimitului.

Originea unor cuvinte

Academie – de la Crângul lui Heros din Atena antică, unde Platon (425-347 î.H) se întâlnea cu adeptii săi, expunânduși prelegerile.

Britania – cuvânt provenit de la Brutus.

California – în limba spaniolă *caliente formalia* „cuptor fierbinete”

Dobrogea – de la numele despotului Dobrotici, care a condus între 2354-1386 mucul stat in-

dependent (de scurtă durată) pe teritoriul de sud al actualei Dobrogea

Neamț – cuvânt de origine slavonă: Немец, немой „mut”

Palestina – de la poporul antic *filistinieni* din țara Canaanului

Veneția – de la expresia latină a refugiaților italieni sosiți în orașul lagună în timpul invaziei hunilor, conduși de Atila (450 d.): *venetiam* (vene iar, revino).

Reporter USEM

Publicație lunară a Universității de Studii Europene din Moldova
Președinte Iurie Sedlețchi
Redactor-șef Vlad Madan
Redactor Mihail Purice
Machetator Ion Asandi
Tel. de contact 069744285
E-Mail: reporterusem@gmail.com
Chișinău, str. Iablucikîn 2/1, biroul 504